

Asia C-526/19

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

9.7.2019

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Ranska)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

28.6.2019

Valittaja:

Entoma SAS

Vastapuolet:

ministre de l'Économie et des Finances (talous- ja
valtiovarainministeri)

ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation (maatalous- ja
ruokaministeri)

[--]

Seuraavan menettelyn perusteella:

Entoma-niminen yhtiö on vaatinut tribunal administratif de Paris'ta (Pariisin hallintotuomioistuin) kumoamaan 27.1.2016 annetun määräyksen, jolla préfet de police de Paris (Pariisin poliisikomentaja) keskeytti Entoman myymien elintarvikkeiksi tarkoitettujen kokonaisten hyönteisten markkinoille saattamisen ja määräsi ne poistettavaksi markkinoilta, kunnes tuotteille on saatu markkinoille saattamista koskeva lupa sellaisen arvioinnin perusteella, jonka tarkoituksena on sen osoittaminen, etteivät tuotteet ole vaarallisia kuluttajille.

Tribunal administratif de Paris hylkäsi vaatimuksen 9.11.2017 annetulla tuomiollaan [--].

Cour administrative d'appel de Paris (Pariisin ylempi hallintotuomioistuin) hylkäsi 22.3.2018 annetulla tuomiollaan [– –] Entoma-yhtiön kyseisestä tuomiosta tekemän valituksen.

[– –] Entoma-yhtiö vaatii Conseil d'Etat'ta (ylin hallintotuomioistuin, Ranska)

- 1) kumoamaan cour administrative d'appel de Paris'n tuomion ja
- 2) ratkaisemaan asian hyväksymällä yhtiön valituksen;

[– –] **[alkup. s. 2]**

[– –] Entoma-yhtiö väittää, että cour administrative d'appel de Paris

– teki oikeudellisen virheen, kun se katsoi, että Entoman myymiin tuotteisiin sovellettiin uuselintarvikkeista ja elintarvikkeiden uusista ainesosista 27.1.1997 annettua asetusta (EY) N:o 258/97, vaikka tuotteet oli rajattu asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, koska ne muodostuivat kokonaisista hyönteisistä, jotka syödään sellaisinaan, ja

– [– –] [kansalliseen oikeuteen perustuva valitusperuste]

[– –] ministre de l'Économie et des Finances (talous- ja valtiovarainministeri) vaatii hylkäämään valituksen. [– –].

[– –]

Ottaen huomioon:

- Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 267 artiklan;
- 27.1.1997 annetun asetuksen (EY) N:o 258/97;
- 25.11.2015 annetun asetuksen (EU) N:o 2015/2283;
- [– –]
- Euroopan unionin tuomioistuimen tuomion 9.11.2016, *Davitas GmbH v. Stadt Aschaffenburg* (asia C-448/14);

[– –]

Ja katsoen seuraavaa: **[alkup. s. 3]**

1. [– –] [yhteenvedo asian käsittelyn aiemmista vaiheista]
2. Uuselintarvikkeista ja elintarvikkeiden uusista ainesosista 27.1.1997 annetun asetuksen (EY) N:o 258/97, joka oli voimassa kyseisenä ajankohtana ja jonka nojalla prefektin määräys annettiin, johdanto-osan toisen perustelukappaleessa

todettiin seuraavaa: ”kansanterveyden suojelemiseksi on tarpeen varmistaa, että uuselintarvikkeille ja elintarvikkeiden uusille ainesosille suoritetaan yhteisön menettelyjen mukainen yhtenäinen vaarattomuuden arviointi ennen niiden saattamista markkinoille Euroopan yhteisössä; – –”. Asetuksen 1 artiklassa säädettiin seuraavaa: ”1. Tällä asetuksella säädetään uuselintarvikkeiden tai elintarvikkeiden uusien ainesosien markkinoille saattamista koskevat säännökset. 2. Tätä asetusta sovelletaan saatettaessa markkinoille elintarvikkeita tai elintarvikkeiden ainesosia, joiden käyttö ihmisravintona on ollut Euroopan unionissa tähän saakka hyvin vähäistä ja jotka kuuluvat seuraaviin ryhmiin: – – e) elintarvikkeet tai elintarvikkeiden ainesosat, jotka koostuvat tai ovat peräisin kasveista ja elintarvikkeiden ainesosat, jotka ovat peräisin eläimistä, lukuun ottamatta elintarvikkeita ja ainesosia, jotka on saatu perinteisillä lisäämismenetelmillä ja joiden edeltäjät ovat olleet turvallisia käyttää elintarvikkeina; – –”. Asetuksen 3 artiklassa säädettiin seuraavaa: ”1. Tässä asetuksessa tarkoitetut elintarvikkeet tai elintarvikkeiden ainesosat – – eivät saa aiheuttaa vaaraa kuluttajalle – –”. Asetuksen 4 artiklassa säädettiin seuraavaa: ”1. Euroopan yhteisössä markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön, jäljempänä ”hakija”, on tehtävä hakemus sille jäsenvaltiolle, jossa tuote saatetaan markkinoille ensimmäistä kertaa. Hänen on toimitettava samalla jäljennös hakemuksesta komissiolle. 2. Tehdään 6 artiklassa säädetty ensiarviointi. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun jäsenvaltion on 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun menettelyn päätyttyä ilmoitettava viipymättä hakijalle: että tämä voi saattaa markkinoille elintarvikkeen tai elintarvikkeen ainesosan, kun 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää arviointia ei vaadita eikä 6 artiklan 4 kohdan mukaista perusteltua muistutusta ole esitetty, tai kun 7 artiklan mukainen lupapäätös on tarpeen. – –”

Tuomion asianmukaisuus sen kannalta, ovatko prefektin määräyksessä määrätyt toimenpiteet oikeasuhteisia:

3. [– –] [alkup. s. 4]
4. [– –] [väitteeseen perustuvan valitusperusteen hylkääminen]

Tuomion asianmukaisuus 27.1.1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen tulkinnan kannalta:

5. Uuselintarvikkeista – – 25.11.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/2283, jolla 27.1.1997 annettu asetus on kumottu 1.1.2018 alkaen, johdanto-osan kahdeksannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: ”Tämän asetuksen soveltamisalan olisi periaatteessa oltava sama kuin asetuksen (EY) N:o 258/97. Koska tiede ja tekniikka ovat kuitenkin kehittyneet vuodesta 1997, on aiheellista tarkastella uudelleen niiden elintarvikkeiden luokkia, joita pidetään uuselintarvikkeina, sekä selkeyttää niitä ja saattaa ne ajan tasalle. Näiden luokkien olisi katettava kokonaiset hyönteiset ja hyönteisten osat. – –”. Asetuksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa: ”1. Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt uuselintarvikkeiden saattamiselle unionin markkinoille. 2. Tämän

asetuksen tarkoituksena on varmistaa sisämarkkinoiden tehokas toiminta ja turvata samalla korkeatasoinen ihmisten terveyden ja kuluttajien etujen suojeleu.” Asetuksen 2 artiklan mukaan asetusta sovelletaan uusielintarvikkeiden saattamiseen unionin markkinoille, ja asetuksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa: ”2. Lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan a) ”uusielintarvikkeella” mitä tahansa elintarviketta, jota ei käytetty unionissa merkittävässä määrin ihmisravinnoksi ennen 15 päivää toukokuuta 1997 riippumatta siitä, milloin jäsenvaltiot ovat liittyneet unioniin, ja joka kuuluu vähintään yhteen seuraavista luokista: – – v) elintarvikkeet, jotka koostuvat, ovat peräisin tai on valmistettu eläimistä tai niiden osista, lukuun ottamatta eläimiä, jotka on saatu perinteisillä jalostusmenetelmillä, joita on käytetty elintarviketuotannossa unionissa ennen 15 päivää toukokuuta 1997, jos näistä eläimistä koostuvilla, peräisin olevilla tai valmistetuilla elintarvikkeilla on turvallinen käyttöhistoria elintarvikkeena unionissa; – –”. Lisäksi asetuksen 35 artiklassa säädetään seuraavaa: ”– – 2. Asetuksen (EY) N:o 258/97 soveltamisalaan kuulumattomia elintarvikkeita, jotka on viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2018 saatettu laillisesti markkinoille ja jotka kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan, voidaan edelleen saattaa markkinoille, kunnes on tehty päätös tämän asetuksen 10–12 tai 14–19 artiklan mukaisesti uusielintarvikkeen hyväksymistä koskevan hakemuksen tai kolmannesta maasta tulevaa perinteistä elintarviketta koskevan ilmoituksen perusteella edellyttäen, että kyseinen hakemus tai ilmoitus on toimitettu tämän asetuksen 13 tai 20 artiklan mukaisesti hyväksytyissä täytäntöönpanosäännöissä vahvistettuun päivään mennessä mutta kuitenkin viimeistään 2 päivänä tammikuuta 2020.” [alkup. s. 5]

6. Kun cour [administrative] katsoi, että 27.1.1997 annetun asetuksen 1 artiklan 2 kohdan e alakohtaa on tulkittava siten, että se kattaa kokonaiset hyönteiset, jotka syödään sellaisinaan ja joiden osalta on riidatonta, että niiden käyttö ihmisravintona oli hyvin vähäistä yhteisön alueella kyseisen asetuksen voimaantulopäivään saakka, se viittasi 9.11.2016 annettuun tuomioon *Davitas GmbH v. Stadt Aschaffenburg* (C-448/14), jossa Euroopan unionin tuomioistuin katsoi tulkittessaan kyseisen asetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohtaa, että asetusta ”luonnehtii kaksoistarkoitus eli tavoite varmistaa uusielintarvikkeiden sisämarkkinoiden toiminta ja tavoite suojella kansanterveyttä vaaroilta, joita uusielintarvikkeet voivat aiheuttaa” ja että asetuksessa ”pyritään vahvistamaan unionin sisällä yhteisiä standardeja uusielintarvikkeiden ja elintarvikkeiden uusien ainesosien alalla, mitä ilmentää sen johdanto-osan toisen perustelukappaleen mukaan muun muassa se, että otetaan käyttöön kyseisten tuotteiden yhteisön menettelyjen mukainen yhtenäinen vaarattomuuden arviointi ennen niiden saattamista unionin markkinoille”.
7. Entoma-yhtiö väittää, että cour [administrativen] tuomio, josta se valittaa, perustuu 27.1.1997 annetun asetuksen 1 artiklan 2 kohdan e alakohdan virheelliseen tulkintaan. Entoman mukaan kyseinen alakohta koskee nimenomaisesti pelkästään ”elintarvikkeiden ainesos[ia], jotka ovat peräisin eläimistä” eikä siis kokonaisia eläimiä, jotka on rajattu sen aineellisen soveltamisalan ulkopuolelle, kuten ovat tulkinneet myös Ison-Britannian ja

Belgian viranomaiset, jotka eivät ole estäneet kokonaisten hyönteisten saattamista markkinoille ilman etukäteislupaa. Entoma viittaa 25.11.2015 annetun asetuksen, jolla 27.1.1997 annettu asetus on kumottu ja korvattu 1.1.2018 alkaen, johdanto-osan kahdeksanteen perustelukappaleeseen ja väittää, että 25.11.2015 annetun asetuksen 3 artiklan 2 kohdan v alakohdassa säädetyllä kokonaisten hyönteisten sisällyttämisellä uuselintarvikkeiden luokkaan ei täsmennetä aiempaa määritelmää, joka koski ainoastaan eläinten osia, vaan sillä muutetaan määritelmän ulottuvuutta aiempaan määritelmään tehdyllä lisäyksellä. Valittajana oleva yhtiö päättelee tästä, että sen kokonaisista hyönteisistä muodostuvat elintarviketuotteet oli saatettu laillisesti markkinoille ennen 1.1.2018 ja että tällä perusteella niihin sovelletaan 25.11.2015 annetun asetuksen 35 artiklan 2 kohdassa säädetyjä siirtymätoimenpiteitä, joiden nojalla tuotteita voidaan pitää markkinoilla, kunhan niistä ennen 2.1.2020 esitetään uuselintarvikkeen hyväksymistä koskeva hakemus tai kyseisessä asetuksessa määritellyn järjestelmän soveltamisalaan kuuluvaa perinteistä elintarviketta koskeva ilmoitus.

8. Ministre de l'Économie et des Finances väittää, että 27.1.1997 annetun asetuksen johdanto-osan toisen perustelukappaleen mukaisesti ei ole ollut mitään terveydellistä syytä sulkea kokonaisten hyönteisten markkinoille saattamista kyseisen asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, kun asetuksen tarkoituksena on kansanterveyden suojeleminen ja kun kokonaisten hyönteisten syömiseen liittyy yhtä paljon vaaroja kuin elintarvikkeiden eläinperäisten ainesosienkin syömiseen.
9. Kun otetaan huomioon, että kyseisen 27.1.1997 annetun asetuksen sanamuotoa voidaan tulkita eri tavoin, kysymys siitä, onko asetuksen 1 artiklan 2 kohdan e alakohtaa tulkittava siten, että sen soveltamisalaan kuuluvat kokonaisista eläimistä koostuvat elintarvikkeet, jotka on tarkoitettu syötäväksi sellaisinaan, vai siten, että kyseistä alakohtaa sovelletaan ainoastaan sellaisiin elintarvikkeiden ainesosiin, jotka ovat peräisin hyönteisistä, on hyvin vaikea unionin oikeuden tulkintaa koskeva kysymys. [– –]. [ennakkoratkaisupyyntö esitetään SEUT 267 artiklan nojalla] **[alkup. s. 6]**

PÄÄTTÄÄ:

[– –] [esittää seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen]: Onko 27.1.1997 annetun asetuksen 1 artiklan 2 kohdan e alakohtaa tulkittava siten, että sen soveltamisalaan kuuluvat kokonaisista eläimistä koostuvat elintarvikkeet, jotka on tarkoitettu syötäväksi sellaisinaan, vai siten, että kyseistä alakohtaa sovelletaan ainoastaan sellaisiin elintarvikkeiden ainesosiin, jotka ovat peräisin hyönteisistä?

[– –] **[alkup. s. 7]**

[– –] [Allekirjoitukset]